

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ,

गंगापूर धरणाजवळ, नाशिक- 422 222

एम. ए. शिक्षणशास्त्र (M12) - सत्र-4

स्वाध्यायाचे प्रश्न

सर्वसाधारण सूचना-

01 सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. All Questions are compulsory.

02 प्रत्येक प्रश्नांस पाच गुण आहेत. Each Sub-question carries 5 marks.

03. प्रत्येक उपप्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहावे. Each Sub-question's answered between 75 to 100 words.

04 प्रत्येक उपप्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे. Write every question's answer on separate page.

EDU 513 शैक्षणिक व्यवस्थापन व प्रशासन (Educational Management and Administration)

प्रश्न-1 शैक्षणिक व्यवस्थापन म्हणजे काय ? शैक्षणिक व्यवस्थापनाच्या कार्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

What is mean by Educational Management? Explain the importance of Functions of Educational Management.

5 Marks

प्रश्न-2 'प्रशासन ही गतिशील पद्धती आहे' ? हे विधान स्पष्ट करा.

'Administration is a dynamic system' Explain this statement.

5 Marks

प्रश्न-3 शैक्षणिक संघटनाचा अर्थ सांगून शैक्षणिक संघटनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Write the meaning of Educational Organization. Explain the importance of Educational Organization.

5 Marks

प्रश्न-4 पर्यवेक्षण म्हणजे काय ? पर्यवेक्षणाच्या पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा.

What is Supervision? Explain in brief the methods of Supervision.

5 Marks

EDU 514 शैक्षणिक नियोजन (EDUCATIONAL PLANNING)

प्रश्न-1 शैक्षणिक नियोजनाचा अर्थ सांगून त्याची गरज स्पष्ट करा.

What is Educational Planning? Explain the need of Educational Planning.

5 Marks

प्रश्न-2 शैक्षणिक सुविधांचे नियोजन तुम्ही कसे कराल ? ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Explain with example how you will plan Educational facility.

5 Marks

प्रश्न-3 'शिक्षण ही एक गुंतवणुक आहे' ? हे विधान स्पष्ट करा.

'Education is an investment' Explain this statement.

5 Marks

प्रश्न-4 शैक्षणिक नियोजनात सांख्यिकीचे महत्त्व उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Explain with examples the importance of Statistics in Educational Planning.

5 Marks

EDU 513 प्रौढ व निरंतर शिक्षणाचे अधिष्ठान (Adult and continuing Education)

- प्रश्न-1** आजीवन शिक्षणाची संकल्पना विविध उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करा.
Explain examples the concept of Life long Education. **5 Marks**
- प्रश्न-2** निरंतर शिक्षण म्हणजे काय? निरंतर शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा.
What is Continuing Education? Explain the need of Continuing Education. **5 Marks**
- प्रश्न-3** प्रौढ अध्ययनार्थींसाठी तुम्ही अध्ययनाचे वातावरण कसे निर्माण कराल? ते स्पष्ट करा.
How can you create learning atmosphere for adult learner? Explain it. **5 Marks**
- प्रश्न-4** निरंतर शिक्षण अभ्यासक्रमाचे नियोजन करण्यासाठी कोणत्या बाबी विचारात घ्याव्या ते लिहा.
What factors are taken into consideration for planning the curriculum of continuing education? **5 Marks**

EDU 514 अनौपचारिक शिक्षण (Non-formal Education)

- प्रश्न-1** अनौपचारिक शिक्षणाची संकल्पना विविध उदाहरणासह स्पष्ट करा.
Explain with examples the concept of Non-formal Education. **5 Marks**
- प्रश्न-2** पेसमास प्रकल्पातील अध्ययन प्रक्रियेचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
Illustrate the features of learning process in PENMAS Project. **5 Marks**
- प्रश्न-3** अनौपचारिक शिक्षण पद्धतीचे कोणतेही दोन तंत्रे स्पष्ट करा.
Explain any two techniques of non-formals education system. **5 Marks**
- प्रश्न-4** अनौपचारिक शिक्षणातील 'खर्च लाभ पृथक्करणाची' संकल्पना स्पष्ट करा.
Explain the concept 'Cost benefit analysis' of non-formal education. **5 Marks**